

Bruselj, 17. oktober 2023
(OR. en)

13917/23

INST 383
POLGEN 142
AG 115

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 17. oktober 2023

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Št. dok. Kom.: COM(2023) 638 final

Zadeva: SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ

Delovni program Komisije za leto 2024 Uresničevanje zastavljenega in
priprave na prihodnost

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 638 final.

Priloga: COM(2023) 638 final

Strasbourg, 17.10.2023
COM(2023) 638 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Delovni program Komisije za leto 2024

Uresničevanje zastavljenega in priprave na prihodnost

1. Uresničevanje zastavljenega in priprave na prihodnost

*„Skupaj smo pokazali, da **držna Evropa dosega rezultate**. Naše delo še zdaleč ni končano, zato stopajmo še naprej skupaj. **Zagotovimo rezultate danes in se pripravimo na prihodnost.**“ – predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen, govor o stanju v uniji, 13. september 2023*

Junija bodo Evropejci in Evropejke sodelovali pri **največjem demokratičnem procesu na naši celini**. Med več kot 400 milijoni ljudi, ki bodo lahko glasovali za nov Evropski parlament, bo veliko mladih, ki prvič **uveljavljajo svoje demokratične pravice**, v petih državah članicah tudi 16- in 17-letniki.

Izidi volitev bodo začrtali pot Evrope v naslednjih petih letih in pozneje, volitve pa bodo potekale v **odločilnem trenutku evropske zgodovine**.

Soočamo se s številnimi **izzivi in priložnostmi, ki jih prinaša današnja doba**: od podnebne krize in krize biotske raznovrstnosti do digitalne revolucije in umetne inteligence, od brutalne ruske invazije na Ukrajino do posledične krize cen energije in življenjskih stroškov, od migracij do zagotavljanja gospodarske rasti in konkurenčnosti.

Komisija je na začetku mandata predstavila **ambiciozen načrt za močnejšo in odpornejšo Unijo**. Zavezali smo se, da bomo sprejeli pogumne ukrepe, s katerimi bomo postali prva podnebno nevtralna celina, hkrati pa ohranili naravno okolje v Evropi, utrli pot inovativnemu digitalnemu prehodu, osredotočenemu na človeka, okrepili naše gospodarstvo ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti, vključenosti in blaginje, utrdili našo odgovorno vodilno vlogo v svetu, zaščitili naše državljane in državljanke ter naše vrednote in spodbujali ter krepili našo demokracijo.

Vendar se je svet od leta 2019 zelo spremenil. Kot Unija smo se morali **odzvati na izzive brez primere in se prilagoditi nanje**, pri tem pa smo ostali enotni in se nismo bili pripravljeni odreči uresničevanju svojih ambicij.

Pospešili smo dvojni zeleni in digitalni prehod, vzpostavili prelomni instrument NextGenerationEU, okrepili vodilno vlogo EU v svetu in spodbujali vrednote, ki so glavno vodilo naših družb, kot sta demokracija in pravna država. S **strategijo za gospodarsko varnost** si prizadevamo izkoristiti prednosti gospodarske odprtosti EU, hkrati pa čim bolj zmanjšati tveganja, ki izhajajo iz povečanih geopolitičnih napetosti in pospešenih tehnoloških sprememb.

Zdaj se izteka čas za dokončanje preostalih ključnih zakonodajnih predlogov, ki jih je predstavila ta Komisija, da bodo lahko **državljeni in podjetja poželi vse koristi naših ukrepov politike**. V ta namen bo Komisija v prihodnjih mesecih podprla Evropski parlament in Svet pri njihovih prizadevanjih za doseg dogovora o zakonodajnih predlogih v obravnavi.

Da bi se lahko ustrezno osredotočili na to nalogo in ker je večina potrebnega zakonodajnega okvira, obljubljenega v tem mandatu, že sprejeta, ta delovni program vsebuje **omejeno število novih pobud** za izpolnitev preostalih zavez in spopadanje z novimi izzivi.

Gospodarstvo EU kljub izzivom, s katerimi se soočamo, **ostaja odporno**, saj si prizadevamo za okrepitev naše energetske varnosti, odporen trga dela in omilitev omejitev oskrbe.

Evropski zeleni dogovor, vodilna pobuda na svetu za boj proti podnebnim spremembam in izgubi biotske raznovrstnosti ter evropski načrt za rast, ostaja osrednji del dela Komisije.

Čeprav je zdaj glavni poudarek na **izvajanju**, bomo še letos predstavili predloge o zaščiti živali med prevozom, preprečevanju onesnaževanja z mikroplastiko in izboljšanju spremljanja gozdov ter sveženj o mobilnosti. Prav tako si bomo še naprej prizadevali, da bi z **digitalnim desetletjem** začrtali pot k trajnostni in uspešnejši digitalni prihodnosti, ki bo osredotočena na človeka.

Instrument **NextGenerationEU** bo še naprej ključnega pomena za zagotavljanje varne, cenovno dostopne in čiste oskrbe z energijo, konkurenčnosti evropske industrije, socialne in teritorialne kohezije ter prehoda na neto ničelno, krožno in naravni prijazno gospodarstvo. Komisija bo podpirala vse države članice pri **pospeševanju izvajanja njihovih načrtov za okrevanje in odpornost** v skladu s specifičnimi priporočili za države v okviru evropskega semestra, vključno z njihovimi poglavji REPowerEU. V začetku naslednjega leta bomo predstavili vmesno oceno izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost.

Da bi **spodbujali ustvarjanje novih delovnih mest in naložbe** v Evropi, si bomo tudi še naprej prizadevali za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov, obenem pa omejevali cene energije, zagotovili oskrbo s ključnimi strateškimi primarnimi proizvodi, kot so kritične surovine in čisti vodik, ter zmanjšali upravno breme, zlasti v zvezi s poročanjem, v skladu z našo strategijo za spodbujanje dolgoročne konkurenčnosti EU.

Hkrati moramo dokončati **oblikovanje okvira ekonomskega upravljanja, ki bo ustrezal prihodnjim izzivom**. To pomeni sklenitev dogovora glede predlogov Komisije o reformi pravil upravljanja in krepitvi vzdržnosti dolga ter o spodbujanju trajnostne in vključujoče rasti z reformami in naložbami.

Komisija bo skupaj z belgijskim predsedstvom v **Val Duchesse** sklicala **vrh socialnih partnerjev**, na katerem bomo razpravljali o izzivih, s katerimi se soočajo naši trgi dela, delavci in podjetja, tudi zaradi pomanjkanja spretnosti in delovne sile ter zaradi umetne inteligence.

Izzivi v zadnjih letih so izpostavili prednosti in zmožnosti naše Unije. Proračun EU pa so kljub vgrajeni prožnosti in obsežni prerazporeditvi sredstev potisnili na rob izčrpanja. Da bi to preprečili, smo predložili predlog za **okrepitev dolgoročnega proračuna EU**, s katerim bi lahko izpolnili najnujnejše potrebe in ki predvideva ciljno povečanje porabe EU za okrepitev naše podpore Ukrajini, financiranje naših ukrepov v zvezi z migracijami, izboljšanje zmogljivosti Unije za odzivanje na povečane gospodarske in geopolitične nestabilnosti, humanitarne krize in naravne nesreče ter okrepitev naložb v strateške tehnologije za spodbujanje dolgoročne konkurenčnosti.

V skladu s pogajanjem o dolgoročnem proračunu EU za obdobje 2021–2027 smo predložili prilagojen **predlog za nova lastna sredstva** za pomoč pri financiranju odplačila posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU.

Novi pakt o migracijah in azilu ostaja strukturni odziv, ki ga EU potrebuje za reševanje migracijskih izzivov v prihodnosti. Njegovo sprejetje je ključna prednostna naloga, saj se mora delo začeti že naslednje leto, da bi se pripravili na njegovo hitro izvajanje.

Nadaljuje se pogumen odpor ukrajinskega prebivalstva proti vdoru ruskih sil in **EU bo še naprej izkazovala neomajno solidarnost z Ukrajino**. Unija in njene države članice so doslej v okviru pristopa Ekipe Evropa zagotovile **skupno 82 milijard evrov podpore**, vključno s humanitarno pomočjo, vojaško opremo in usposabljanjem, materialnimi dobrinami za civilno

uporabo, kot so generatorji, šolskimi avtobusi, medicinskimi pripomočki in evakuacijami, obnovo mest na kakovosten, trajnosten in vključujoč način, pomočjo za otroke in sanacijo poškodovanih šol ter gospodarsko podporo. Ta podpora se zagotavlja v sodelovanju z našimi mednarodnimi partnerji v okviru **multilateralne platforme za usklajevanje med donatorji za Ukrajino**, ki je bila vzpostavljena januarja 2023 po odločitvi voditeljev skupine G7. Komisija gosti sekretariat platforme, ki omogoča tesno usklajevanje med mednarodnimi donatorji in finančnimi organizacijami ter zagotavlja skladno, pregledno in odgovorno podporo.

Solidarnostni pasovi med EU in Ukrajino so pomagali, da je lahko Ukrajina izvozila več kot **57 milijonov ton kmetijskih proizvodov in skoraj 45 milijonov ton nekmetskih proizvodov ter uvozila blago, ki ga potrebuje**. Komisija bo prek skupne platforme za usklajevanje storila vse, da bi olajšala pravočasno in zanesljivo dostavo ukrajinskih kmetijskih proizvodov na svetovne trge.

Komisija obsoja odločitev Rusije, da bo zaustavila **črnomoško pobudo za izvoz žita**, in bo še naprej podpirala vsa prizadevanja za zmanjšanje tveganj za zaščito in varnost ladijskega prometa v Črnem morju. Svet je sprejel predlog Komisije za **podaljšanje začasne zaščite oseb**, ki bežijo pred rusko agresijo proti Ukrajini, do 3. marca 2025. Skupaj s pobudama CARE in FAST-CARE bo to zagotovilo gotovost in podporo več kot štirim milijonom oseb, ki uživajo zaščito po vsej EU.

EU je v letu 2022 v rekordnem času sprejela tudi več **nujnih pobud** za ublažitev učinkov energetske krize na industrijo in gospodinjstva.

Da bi poudarili zavezo EU, da bo Ukrajini stala ob strani, dokler bo to potrebno, bomo vzpostavili **instrument za zagotavljanje podpore Ukrajini v višini do 50 milijard EUR** v obdobju 2024–2027. Ta sredstva bodo namenjena najnujnejšim potrebam Ukrajine ter bodo okrepila njeno okrevanje in podprla njeno modernizacijo na poti k članstvu v EU.

Skupaj z mednarodnimi partnerji smo sprejeli ukrepe za zagotovitev, da bodo vojni zločini, ki jih je v Ukrajini zagrešila Rusija, kaznovani in da bo Rusija povrnila povzročeno škodo. V Haagu je začel delovati **mednarodni center za pregon kaznivega dejanja agresije proti Ukrajini**, ki bo ključnega pomena za preiskovanje teh grozovitih dejanj in lažjo pripravo zadev za prihodnja sojenja. Storili bomo vse v naši moči, da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja. Poleg tega si še naprej prizadevamo za morebitno uporabo prihodkov iz zaseženega ruskega premoženja za obnovo Ukrajine.

Unija se mora **pripraviti na svojo uspešno širitev**, da bi spodbudila dolgoročen mir in stabilnost v Evropi. Pri pripravah na ta pomembni korak bomo tesno sodelovali z našimi partnerji, med drugim tudi tako, da bomo poročila Komisije o stanju pravne države odprli za tiste države pristopnice, ki hitreje napredujejo.

Pripravljena mora biti tudi EU. Komisija bo predložila **sporočilo o reformah in pregledih politik pred širitvijo**, da bi ugotovila, kako bi večja Unija vplivala na vsako posamezno politiko in kako bi delovale evropske institucije.

Še naprej bomo **sodelovali z državami in regijami** po svetu, zlasti v Afriki, da bi obravnavali svetovne izzive ter okrepili večstransko upravljanje in na pravih temelječe mednarodno sodelovanje.

Pri vseh naših ukrepih ostajamo zavezani **agendi za trajnostni razvoj do leta 2030**, njeni cilji trajnostnega razvoja pa bodo še naprej osrednji del naših politik¹ in naše agende za boljše pravno urejanje².

2. Boljše pravno urejanje ter izvajanje in izvrševanje prava EU

2.1. Boljše pravno urejanje, zmanjšanje bremena in racionalizacija zahtev glede poročanja

Zmanjšanje upravnih bremen je ključnega pomena za **ohranjanje konkurenčnosti evropskih podjetij**. Zato je v sporočilu Komisije o dolgoročni konkurenčnosti³ določen cilj **zmanjšanja bremen, povezanih z zahtevami glede poročanja, za 25 odstotkov**, ne da bi pri tem ogrozili cilje politike. S tem se bodo racionalizirale in poenostavile te zahteve, ki imajo nesorazmeren vpliv na podjetja, vključno z MSP in mikropodjetji, ter na uprave, in zagotovilo se bo, da izpolnjujejo svoj predvideni namen.

Za doseg tega cilja je Komisija sprejela zakonodajo, vključno z reformo carinskega zakonika Unije, ki bo vzpostavila enotni vmesnik EU in olajšala ponovno uporabo podatkov. Ti ukrepi bodo skupaj prinesli približno **2 milijardi EUR prihrankov pri stroških**. Poleg tega bo predlagana revizija uredbe o evropski statistiki, ki bo zmanjšala število raziskav in povečala uporabo avtomatiziranih in poenostavljenih postopkov, prihranila stroške (tudi za MSP) v višini približno **450 milijonov EUR**. Komisija s tem delovnim programom predstavlja **dodatne predloge za racionalizacijo**⁴, da bi zmanjšala upravno breme brez znižanja socialnih, varnostnih, potrošniških, okoljskih ali gospodarskih standardov. **Racionalizirane bodo zahteve glede poročanja, katerih uporabnost je omejena**, na primer z združitvijo prekrivajočih se obveznosti, zmanjšanjem števila zadevnih podjetij in povečanjem digitalizacije.

Da bi imeli deležniki dovolj časa za prilagoditev na nove zahteve, bomo preložili rok za sprejetje sektorskih **evropskih standardov poročanja o trajnostnosti**. Komisija bo **prilagodila pragove iz računovodske direktive**, zato se pričakuje, da se bodo zahteve glede poročanja zmanjšale za več kot milijon podjetij, in pregledala **uredbo o referenčnih vrednostih**, vključno z izvzetjem upravljalcev manjših referenčnih vrednosti, ki predstavljajo 90 odstotkov vseh upravljalcev, hkrati pa se bo še vedno zagotavljala visoka raven varstva potrošnikov in vlagateljev. Komisija predlaga tudi lažjo izmenjavo podatkov med organi, ki nadzorujejo finančni sektor, in preprečevanje podvajanja poročanja. Komisija prav tako spodbuja pravočasen dogovor in obsežno izvajanje enotnega obrazca **izjav o napotnih delavcih** v elektronski obliki. Poleg dela za zagotovitev večjezičnega portala želi Komisija

¹ [Prostovoljni pregled EU](#) izvajanja agende za trajnostni razvoj do leta 2030.

² Cilji trajnostnega razvoja in načelo, da se ne škoduje bistveno, so bili vključeni v zbirko orodij za boljše pravno urejanje in razvoj politik Komisije, da bi zagotovili, da vsi zakonodajni predlogi prispevajo k agendi za trajnostni razvoj do leta 2030.

³ COM(2023) 168.

⁴ Za podroben pregled pobud, ki so bile sprejete od 16. marca 2023 ali skupaj s tem delovnim programom ali pa bodo sprejete pozneje, glej Prilogo II.

podjetjem omogočiti, da izjave o naporitvi predložijo digitalno v svojem jeziku za vse države članice, ki se bodo odločile za uporabo tega orodja.

V **drugem obvestilu o poročanju o taksonomiji**, ki usmerja razlago razkritij v zvezi s taksonomijo, bomo pojasnili, da ocena s strani podjetij ni potrebna za dejavnosti, ki niso bistvene za njihovo poslovanje ali za katere nimajo dokazov ali podatkov za dokazovanje skladnosti s tehničnimi merili taksonomije EU za pregled. Odprava nekaterih obveznosti razkritja v zvezi s primeri alternativnega reševanja sporov in nadomestitev platforme za spletno reševanje sporov bosta podjetjem prinesla splošne koristi v višini približno **630 milijonov EUR** na leto.

Predlogi bodo zajemali tudi tržne standarde za ribiške proizvode, zdravje rastlin, promet, kmetijstvo in spremljanje prostorske infrastrukture. Komisija bo sodelovala s **sozakonodajalcema, da bi ohranila nizke zahteve glede poročanja**, če cilji in namen zakonodaje ne bodo ogroženi. V zvezi s predlagano **direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti** bo na primer Komisija podprla sorazmerno uporabo zahtev, zlasti na področjih, kot je vloga skupin, da bi zagotovila učinkovitost in preprečila nepotrebna bremena.

Komisija se je zavezala, da bo z **uredbo o portalu industrijskih emisij** pospešila digitalizacijo in dodatno racionalizirala zahteve glede poročanja. Z revizijo **okvira za koordinacijo socialne varnosti** bo Komisija še naprej podpirala sozakonodajalca pri iskanju učinkovitih in izvedljivih rešitev za zaščito delavcev in olajšanje čezmejnih dejavnosti na notranjem trgu. Poleg tega je **program za digitalno Evropo** na voljo za financiranje pobud držav članic za zagotovitev enostavnih tehničnih sredstev poročanja, kot je enotna vstopna točka za poročanje o kibernetičnih incidentih v okviru direktive o ukrepih za visoko skupno raven **kibernetične varnosti** v Uniji (direktiva o varnosti omrežij in informacij).

Racionalizacija zahtev glede poročanja zahteva **dolgoročna prizadevanja, na katera se bo treba osredotočiti v bližnji prihodnosti**. Določitev **izhodišča** za zahteve glede poročanja bo sicer zapletena zaradi obsega zakonodaje EU in njene vzajemne povezanosti z nacionalnimi in regionalnimi zakonodajami, vendar bo ključnega pomena za merjenje napredka. Deležniki nam lahko pomagajo bolje razumeti, kako nanje vplivajo zahteve glede poročanja. Zato smo objavili poziv k predložitvi dokazov⁵ za zbiranje povratnih informacij o obremenjujočih zahtevah glede poročanja. Opravljena bodo nadaljnja posvetovanja s podjetji, vključno z mrežo odposlancev za MSP, strokovnjaki iz držav članic in drugimi deležniki, da bi opredelili posebej problematična vprašanja in področja, ki jih je treba prednostno obravnavati. Komisija bo imenovala tudi **odposlanca EU za MSP**, ki bo sodeloval na zaslišanjih Odbora za regulativni nadzor o pobudah, ki imajo velik vpliv na MSP. Poleg tega bo Komisija obravnavala obremenjujoče zahteve glede poročanja, ki so jih njeni generalni direktorati opredelili s ciljno usmerjenimi **načrti racionalizacije** za leto 2024 in pozneje. O napredku pri doseganju cilja 25-odstotnega zmanjšanja bomo poročali v letnih študijah bremena, začeni z izdajo za leto 2023, ki bo objavljena naslednje leto.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13990-Administrative-burden-rationalisation-of-reporting-requirements_sl

Komisija bo v središče teh študij postavila razvoj **orodij umetne inteligence in obsežnih jezikovnih modelov**. To bo pripomoglo k opredelitvi zahtev glede poročanja v zakonodaji EU na podlagi standardiziranih načinov in podprlo analizo njihovega učinka v določenem sektorju. Prizadevala si bo tudi za razširitev uporabe **e-platform** za zbiranje in izmenjavo podatkov, kot so enotno digitalno vstopno mesto, e-platforma, vzpostavljena na podlagi uredbe o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, ter platforma za digitalne finance. Poleg tega bo Komisija izvedla **ocene in preverjanja primernosti**, da bi ocenila, kako je mogoče zakonodajo poenostaviti in zagotoviti, da bo manj obremenjujoča, s poudarkom na opredelitvi nadaljnjih možnosti za racionalizacijo zahtev glede poročanja⁶. Tudi ocene programov in skladov večletnega finančnega okvira, ki naj bi bile izvedene leta 2024, so priložnost za oceno, kako zmanjšati bremena, povezana s finančnimi programi EU.

Racionalizacija zahtev glede poročanja dopolnjuje orodja Komisije za zmanjšanje bremena. V okviru Komisijinega **programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT)** se pri vseh ocenah in pregledih iščejo možnosti za zmanjšanje bremena, za vse pomembne predloge pa se izvedejo ocene učinka, da se zagotovi, da so koristi večje od stroškov. Z vzpostavitvijo sistema obdavčitve glede na sedež se bodo na primer poenostavila pravila in znižali stroški izpolnjevanja davčnih obveznosti za MSP, ki širijo svoje dejavnosti prek meja. Predlog o poslovanju v Evropi: z okvirom za obdavčitev dohodkov (BEFIT) bi se lahko stroški izpolnjevanja davčnih obveznosti za podjetja, ki poslujejo v EU, zmanjšali za do 65 odstotkov.

Poleg tega je Komisija od januarja 2022 s svojim pristopom „**za enega sprejetega se eden odpravi**“ predstavila predloge, ki naj bi zagotovili **7,3 milijarde EUR več upravnih prihrankov kot stroškov**⁷. Tudi **platforma Pripravljeni na prihodnost** Komisiji svetuje, kako zmanjšati bremena v pravi EU.

2.2. Izvajanje in izvrševanje prava Unije

Da bi lahko ljudje in podjetja v EU v celoti izkoristili prednosti naših skupno dogovorjenih pravil, je treba pravo EU izvajati in uporabljati v celoti, pravočasno in pravilno po vsej Uniji. Zato je **izvrševanje prava EU prednostna naloga te Komisije**. V tej fazi mandata bomo zagotovili, da bo še več pozornosti namenjene izvajanju in izvrševanju, da bi dogovorjena pravila dejansko prinesla rezultate ljudem in podjetjem. Z obravnavanjem izzivov glede izvajanja pri pripravi predlogov in zagotavljanjem smernic državam članicam lahko že na začetku preprečimo težave. Za zagotovitev učinkovitejše zakonodaje EU bomo sodelovali z **državami članicami**, da bi se izognili nepotrebemu obremenjevanju podjetij in državljanov pri prenosu direktiv EU v nacionalno zakonodajo. Če bo prišlo do kršitev, bo Komisija še naprej sodelovala z državami članicami za hitro odpravo morebitnih težav in **odločno ukrepala v teh primerih**, ki ovirajo uresničevanje pomembnih ciljev politike EU ali ogrožajo vrednote in temeljne svoboščine EU.

Da bi zagotovila, da bodo orodja za izvrševanje, ki so ji na voljo, še naprej učinkovita, je Komisija leta 2022 skupaj z državami članicami opravila **pregled stanja**. Zdaj izvajamo ugotovitve in priporočila, da bi izboljšali način, na katerega Komisija in države članice zagotavljajo izvrševanje prava EU. Tesno bomo sodelovali z državami članicami, da bi olajšali

⁶ Za podroben pregled pobud in predlogov glej Prilogo II.

⁷ Letna študija bremena za leto 2022; https://commission.europa.eu/publications/2022-annual-burden-survey_sl

izvajanje nove zakonodaje z večjo podporo na nacionalni ravni, zlasti na področjih, na katerih bo morda potrebnih več prizadevanj za zagotovitev pravočasnega in pravilnega prenosa direktiv, ter z bolj sistematičnim spremljanjem izvajanja uredb. Prav tako bomo še naprej krepili preglednost izvršilnih ukrepov Komisije, pri čemer bomo več informacij in podatkov objavili na uporabniku prijaznejši način. To bo državljanom in državljkam pomagalo pri vključevanju v ta proces in spodbudilo hitrejše izpolnjevanje obveznosti s strani držav članic, in sicer s poudarjanjem pozitivnih dosežkov in priznavanjem najboljših praks, hkrati pa bo ustvarilo medsebojni pritisk v zvezi z nerešenimi kršitvami prava EU.

3. Uresničevanje šestih glavnih ambicij

Kot je bilo navedeno v govoru o stanju v Uniji, je Komisija izpolnila več kot 90 odstotkov zavez iz političnih usmeritev predsednice von der Leyen iz leta 2019. V letu 2024 si bosta morala sozakonodajalca še posebej prizadevati za doseg dogovora o preostalih predlogih, ki bodo prinesli koristi evropskim državljanom in podjetjem.

3.1. Evropski zeleni dogovor

Ker je treba nujno sprejeti ukrepe za zaščito in ohranitev našega planeta, je evropski zeleni dogovor naša agenda za rast, ki svetu dokazuje, da lahko modernizacija in razogljičenje potekata z roko v roki. EU ima najambicioznejši načrt zelene preobrazbe na svetu, katerega cilji so doseganje **podnebne nevtralnosti, krožnega gospodarstva in neto ničelnega gospodarstva do leta 2050 ter preprečevanje degradacije okolja, ohranjanje biotske raznovrstnosti in ustvarjanje okolja z ničelnim onesnaževanjem**. Spričo ruske vojne agresije proti Ukrajini je Komisija hitro ukrepala, da bi zagotovila zanesljivost oskrbe z energijo, hkrati pa okrepila zavezanost Unije evropskemu zelenemu dogovoru in povečala našo industrijsko bazo v sektorjih čiste tehnologije. Za trge električne energije in plina so bile predlagane temeljne strukturne spremembe, pa tudi nove pobude za spodbujanje nastanka trgov obnovljivega vodika.

Še naprej si bomo prizadevali zagotoviti, da bo zeleni prehod potekal na pravičen, pameten in vključujoč način, pri čemer nihče nikjer ne bo zapostavljen, hkrati pa bomo dejavno sodelovali z našimi partnerji iz tretjih držav, tudi za krepitev zelene rasti. V ta namen bo Komisija začela vrsto zelenih dialogov, da bi v celoti in neposredno sodelovala z **državljeni in državljkami**, ter **dialoge o čistem prehodu z industrijo in socialnimi partnerji**. Hkrati Komisija nadaljuje pripravljano delo za izvajanje prihodnjega Socialnega sklada za podnebje, ki bo skupaj s Skladom za pravični prehod podpiral ranljive državljanke, podjetja in regije pri prehodu. Komisija bo začela **strateški dialog o prihodnosti kmetijstva v EU**, pri čemer bo nadaljevala svoje delo s kmeti, deležniki v prehranski verigi in državljeni pri prehodu na trajnostne prehranske sisteme.

Zaradi novih svetovnih groženj je Komisija pripravila načrte za **zagotavljanje prehranske varnosti** ter kratkoročno in srednjeročno **krepitev odpornosti prehranskih sistemov**. S svojo strategijo „od vil do vilic“ uresničuje vizijo pravičnega, zdravega in okolju prijaznega prehranskega sistema EU. Strategija je vključevala tudi ukrepe za doseganje trajnostnega in odpornega ribištva in akvakulture. Hkrati je Komisija sprejela nadaljnje ukrepe za izgradnjo **krožnega gospodarstva**, predložila vodilne pobude za **zaščito biotske raznovrstnosti in obnovitev poškodovanih ekosistemov** ter predstavila ključne predloge v okviru akcijskega načrta za **ničelno onesnaževanje**. EU si je prizadevala tudi za krepitev odpornosti na nesreče,

vključno s podvojitvijo flote rescEU za gašenje požarov iz zraka in krepitevijo našega mehanizma na področju civilne zaščite.

Večina pobud iz sporočila o evropskem zelenem dogovoru iz leta 2019 je bila uresničena, številne pa so že bile sprejete v zakonodajo. **Nujno je treba hitro doseči dogovor o preostalih predlogih**, da bi Unija ostala na dobri poti k podnebni nevtralnosti. To vključuje predloge o odvzemih ogljika, zmanjšanju emisij metana v energetskem sektorju, industrijskih emisijah, energijski učinkovitosti stavb, standardih emisijskih vrednosti CO₂ za nova težka vozila, homologaciji motornih vozil in motorjev, reviziji pravil o krožnosti vozil, reviziji uredbe o TEN-T in svežnju o okolju prijaznejšem tovornem prometu ter zasnovi trga električne energije, obnovljivih plinov in zemeljskem plinu ter vodik. Za spodbujanje **trajnostnega kmetijstva in prehranske varnosti** bi se bilo treba dogovoriti tudi o predlogih o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, in trajnostni rabi fitofarmaceutskih sredstev. Da bi se približali **resničnemu krožnemu gospodarstvu**, potrebujemo hiter dogovor o zahtevah za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, odpadke in embalažo, pošiljke odpadkov in popravilo blaga. Da bi **napredovali v smeri ničelnega onesnaževanja ter zaščitili in obnovili našo naravo**, bomo morali uveljaviti predloge o obnovi narave, razvrščanju, označevanju in pakiranju kemikalij, kakovosti zraka, čiščenju komunalnih odpadnih voda ter varstvu površinskih in podzemnih voda.

Komisija bo začela postopek za določitev **podnebnega cilja za leto 2040**, da bi EU ostala na poti k podnebni nevtralnosti do leta 2050. Predstavila bo **evropski sveženj o vetrni energiji**, da bi pospešila uvajanje vetrnih turbin, izboljšala dostop do financiranja in podprla mednarodno konkurenčnost evropske industrije. Predložili bomo pobudo o **industrijskem upravljanju ogljika**, v kateri bomo določili strategijo za okoljsko trajnostno zajemanje, uporabo in shranjevanje ogljika v EU, saj je to pomembno za doseganje ogljične nevtralnosti. Sprejeli bomo pobudo o **odpornosti v zvezi z vodo**, da bi državljanom, naravi in gospodarstvu zagotovili dostop do vode, hkrati pa obravnavali katastrofalne poplave in pomanjkanje vode, ter pobudo za opredelitev in oceno, kako bi lahko najbolje obvladovali podnebna tveganja na vseh področjih politike EU.

3.2. Evropa, pripravljena na digitalno dobo

EU in njene države članice so dvajseta leta 21. stoletja razglasile za digitalno desetletje ter tako z jasnimi digitalnimi cilji začrtale pot za izboljšanje digitalnih znanj in spretnosti, digitalizacijo uprave in podjetij, spodbujanje raziskav in inovacij, odpravo digitalne vrzeli in nadgradnjo naše digitalne infrastrukture. Hkrati je EU vodilna pri obvladovanju tveganj naše digitalne prihodnosti. **Z aktom o digitalnih trgih in aktom o digitalnih storitvah** smo postavili trdne temelje za zagotovitev pravičnega, konkurenčnega, potrošniku prijaznega in varnega enotnega trga na digitalnem področju, zlasti za otroke.

Čeprav je bilo veliko doseženega, si je treba še naprej prizadevati za dogovor o ključnih pobudah v obravnavi, ki bodo pospešile digitalno agendo in okrepile odpornost Evrope. **Akt o kritičnih surovinah** bo Evropi omogočil, da okrepi domačo oskrbo, tudi s povečanjem zmogljivosti za rafiniranje in recikliranje, diverzificira uvoz teh ključnih materialov in spodbudi našo industrijo k boljšemu obvladovanju tveganj v zvezi z oskrbo, hkrati pa ostane konkurenčna. Določbe bodo temeljile na prednostih enotnega trga, da bi spodbudile bolj trajnostne in krožne prakse ter omogočile skupno nabavo surovin prek namenske platforme. Številni naši partnerji po svetu želijo sodelovati in razviti lokalne industrije za predelavo in

rafiniranje, da bi okrepili svetovne dobavne verige surovin. Zato bo še pred koncem leta sklicano prvo srečanje **novega kluba za kritične surovine**. Sprejeli bomo tudi **načrt za sodobne materiale za vodilni položaj v industriji**, katerega cilj je skupaj z državami članicami pospešiti razvoj varnih, trajnostnih in krožnih sodobnih materialov ter njihovo uvajanje v industriji v korist zelenega in digitalnega prehoda.

Akt o neto ničelni industriji bo podprl evropsko industrijo pri razvoju in prevzemanju inovativnih in strateških tehnologij, potrebnih v gospodarstvu z neto ničelnimi emisijami, kot so vetrne turbine, toplotne črpalke, sončni paneli, elektrolizatorji, jedrske tehnologije in shranjevanje CO₂. Povpraševanje narašča tako v Evropi kot po svetu in ukrepamo že zdaj, da bo lahko evropska oskrba bolje zadostila temu povpraševanju.

Doseči moramo tudi napredek pri **instrumentu za izredne razmere na enotnem trgu**, da bi pomagali ohraniti prosti pretok blaga, storitev in oseb ter razpoložljivost ključnega blaga in storitev v primeru prihodnjih nepredvidenih motenj.

Sveženj pomoči za MSP z revizijo direktive o zamudah pri plačilih in davčno poenostavitvijo, s katero je bil vzpostavljen **sistem obdavčitve glede na sedež**, je namenjen nadaljnji podpori malim in srednjim podjetjem v Evropi, ki so hrbtenica našega gospodarstva.

Predlogi o **umetni inteligenci**, ki so v obravnavi, so ključni za varno in koristno uporabo tehnologije, ki se je v zadnjih letih zelo hitro razvijala. Priložnost za to, da bomo lahko odgovorno upravljali to tehnologijo, se počasi izteka.

Poleg usklajenih prizadevanj z mednarodnimi partnerji za okrepitev globalnega upravljanja umetne inteligence bomo **odprli naše visokozmogljive računalnike zagonskim podjetjem na področju umetne inteligence**, da bi olajšali evropske inovacije. Evropski satelitski programi Copernicus, EGNOS in Galileo že prinašajo številne koristi našemu gospodarstvu in družbam ter imajo ključno vlogo pri razumevanju podnebnih sprememb, pripravi nanje in boju proti njim. Poleg tega bo program IRIS² vzpostavil kritično infrastrukturo za varno povezanost, kar bo pomembno za uporabo v obrambi.

Za uresničitev ciljev digitalnega desetletja do leta 2030 so potrebne velike naložbe v digitalna omrežja. Po nedavnem raziskovalnem posvetovanju bomo pripravili podlago za morebitne ukrepe politike in regulativne ukrepe v zvezi z **digitalnimi omrežji in infrastrukturo**, zlasti za olajšanje čezmejnih dejavnosti upravljavcev infrastrukture na enotnem trgu, pospešitev uvajanja tehnologij in privabljanje več kapitala v omrežja.

Vesoljska industrija postaja vse pomembnejša za opazovanje Zemlje ter sodobne povezane proizvode in storitve, pa tudi za obrambo in varnost. Cilj **vesoljske strategije za varnost in obrambo**⁸ iz leta 2023 je izboljšati odpornost vesoljske infrastrukture in vesoljskih zmogljivosti EU v podporo varnosti in obrambi ter spodbujati partnerstva za odgovorno ravnanje v vesolju. Leta 2024 bomo predlagali **evropsko zakonodajo na področju vesolja**, ki bo določala pravila, na primer o upravljanju vesoljskega prometa, pa tudi o tem, kako bomo ohranili varnost naše kritične vesoljske infrastrukture. Dopolnjena bo s **strategijo za vesoljsko podatkovno gospodarstvo**, da bi se povečala uporaba vesoljskih podatkov v vseh gospodarskih sektorjih.

⁸ JOIN(2023) 9.

3.3. Gospodarstvo za ljudi

Gospodarstvo EU je pokazalo odpornost na vrsto kriz brez primere. Kljubovalo je socialno-ekonomskim posledicam svetovne pandemije COVID-19 in ruske vojne agresije proti Ukrajini. Vendar se sooča s pomembnimi izzivi za konkurenčnost, ki bodo obravnavani v prihodnjem poročilu Maria Draghija. Z uvajanjem reform za zagotovitev dolgoročne gospodarske blaginje in konkurenčnosti EU ob hkratnem zagotavljanju polnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic smo **okrepili edinstveno socialno tržno gospodarstvo EU**.

Nujno je treba doseči dogovor o predlogih v obravnavi za poglobitev našega enotnega trga, ki je temelj trajnostne konkurenčnosti EU. V zvezi s tem moramo nadgraditi **unijo kapitalskih trgov** z dogovorom o predlogih o insolventnosti, kliringu, poenostavitvi dostopa podjetij do javnih kapitalskih trgov in povečanju dolgoročnih naložbenih zmogljivosti zavarovalnic ter sprejeti nadaljnje ukrepe za vzpostavitev **bančne unije** z dokončanjem pregleda kriznega upravljanja in jamstva za vloge. Prav tako se moramo dogovoriti o novih pravilih za postopke davčnega odtegljaja, predlogu za preprečevanje zlorabe slamnatih subjektov za davčne namene ter vrsti ukrepov za posodobitev sistema EU za davek na dodano vrednost (DDV) in povečanje njegove odpornosti na goljufije s sprejemanjem digitalizacije.

Poleg tega moramo napredovati v zvezi s **predlogom za izboljšanje obdavčitve podjetij (BEFIT)** in določanje transfernih cen) ter celovito **reformo carinske unije EU**. Na področju digitalnih financ moramo nadaljevati delo v zvezi s predlogi za izboljšanje pravil za plačilne storitve in uvedbo okvira za dostop do finančnih podatkov („odprte finance“) ter pospešiti pogajanja o predlogu o vzpostavitvi pravnega okvira za digitalni evro.

Z akcijskim načrtom in krovnimi cilji za leto 2030 je bil dosežen znaten napredek pri izvajanju **evropskega stebra socialnih pravic**. Predlagana so bila pravila za izboljšanje pogojev pri platformnem delu in okvir za ustrezne minimalne plače, evropsko leto spretnosti pa je spodbudilo širok nabor dejavnosti za odpravo najbolj perečih vrzeli v znanjih in spretnostih v več sektorjih, kot je akademija za kibernetike veščine, vzpostavljen pa je bil tudi pakt za spretnosti. Dostop mladih do trga dela je bil olajšan z okrepljenim jamstvom za mlade in prihodnjo pobudo za posodobitev našega okvira za kakovost pripravništev. Evropsko jamstvo za otroke prispeva k boju proti socialni izključenosti in njenemu preprečevanju z zagotavljanjem učinkovitega dostopa otrok do sklopa ključnih storitev, vključno z brezplačnim izobraževanjem, brezplačnim zdravstvenim varstvom, zdravo prehrano in ustreznimi stanovanji. Komisija bo sozakonodajalca še naprej podpirala pri iskanju dogovora o koordinaciji sistemov socialne varnosti.

V odziv na zakonodajno samoiniciativno poročilo Evropskega parlamenta bo Komisija v letu 2024 predstavila pobudo o **evropskih svetih delavcev**.

Po vrhu v Val Duchesse bomo sodelovali s podjetji in sindikati, da bi **naš trg dela postal primernejši za prihodnost**, glede na temeljne spremembe tehnologije, družbe in demografije. Oprli se bomo na nabor orodij za demografijo, da bi pomagali aktivirati celoten človeški kapital.

Prihodnja pobuda bo pomagala izkoristiti vse prednosti **biotehnologij in bioproizvodnje, ki so ključne za konkurenčnost** in posodobitev industrije EU zaradi velikega potenciala rasti in produktivnosti dela.

Komisija bo objavila tudi deveto kohezijsko poročilo, v katerem bo predstavila stanje socialne, ekonomske in teritorialne kohezije v EU, pri čemer bo ocenila ukrepe, sprejete v zadnjih letih.

3.4. Močnejša Evropa v svetu

Na svetovnem prizorišču smo še naprej priča vse večjim napetostim in geopolitičnim pretresom. Neselektivni in brutalni teroristični napadi Hamasa na Izrael in njegove prebivalce neposredno ogrožajo mir in varnost v regiji ter poudarjajo potrebo po obnovljenih prizadevanjih za oživitev bližnjevzhodnega mirovnega procesa. Rusija s svojo vojno agresijo proti Ukrajini in ukrepi v mednarodnih forumih še naprej postavlja pod vprašaj temelje multilateralizma in na pravilih temelječega mednarodnega reda.

Vojaška podpora EU Ukrajini je odprla kritične vrzeli v obrambnih zalogah držav članic. V odziv na to smo **države članice podprli pri krepitevi evropske obrambne industrije** z instrumentom za skupno javno naročanje (EDIRPA)⁹ in projektno skupino za skupna javna naročila za obrambo. Poleg tega smo z **aktom v podporo proizvodnji streliva (ASAP)**¹⁰ povečali zmogljivosti za proizvodnjo streliva. S tretjo **skupno izjavo o sodelovanju med EU in Natom**¹¹ se je naše sodelovanje razširilo na nova področja, ključna za varnost – odpornost, nastajajoče in prelomne tehnologije, obrambo in vesolje.

Prek naše **strategije Global Gateway**¹² bomo z uporabo **pristopa Ekipe Evropa** še naprej krepili in gradili odpornejše povezave s svetom. Izvajamo sektorske strategije in akcijske načrte, vključno s strategijo o mednarodnem sodelovanju na področju energije¹³, skupnim sporočilom o mednarodnem upravljanju oceanov¹⁴, vesoljsko strategijo za varnost in obrambo¹⁵, posodobitvijo strategije EU za pomorsko varnost¹⁶, skupnim sporočilom o partnerstvu z Zalivom¹⁷ in novo agendo za Latinsko Ameriko in Karibe¹⁸.

Še naprej bomo sodelovali z državami Zahodnega Balkana, pa tudi z Ukrajino, Moldavijo in Gruzijo, da bi lahko v prihodnosti pristopile k Uniji. Tudi v prihodnje bomo podpirali vzhodno partnerstvo in južno sosedstvo.

Unija si bo še naprej prizadevala za vzpostavljanje partnerstev z državami in organizacijami po vsem svetu. Zlasti si moramo še naprej prizadevati za **okrepitev našega vzajemno koristnega partnerstva z Afriko**, zato bomo še naprej razvijali naš strateški pristop, da bi naredili korak naprej pri partnerstvu z Afriško unijo na naslednjem vrhu EU-AU.

Evropska strategija za obrambno industrijo bo dodatno spodbudila razvoj obrambnih zmogljivosti držav članic, podprtih s sodobno in odporno tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe. V tem okviru bomo še naprej utrjevali ukrepe za neprekinjeno izboljšanje industrijske baze evropske obrambe po letu 2025. V letu 2024 bomo nadaljevali tudi

⁹ COM(2022) 349.

¹⁰ Uredba (EU) 2023/1525 z dne 20. julija 2023.

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_210549.htm.

¹² JOIN(2021) 30.

¹³ JOIN(2022) 23.

¹⁴ JOIN(2022) 28.

¹⁵ JOIN(2023) 9.

¹⁶ JOIN(2023) 8.

¹⁷ JOIN(2022) 13.

¹⁸ JOIN(2023) 17.

prizadevanja za izvajanje **strateškega kompasa**¹⁹, da bi okrepili našo obrambno pripravljenost ter EU zagotovili močnejšo in zmogljivejšo vlogo pri zagotavljanju varnosti. EU bo še naprej razvijala nabor orodij za **preprečevanje tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja**, da bi učinkovito obravnavala zlonamerne ukrepe iz tujine.

Še naprej bomo branili in spodbujali **demokracijo, človekove pravice, pravno državo** in učinkovit **multilateralizem**. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za zaščito otrok, ki so jih prizadeli oboroženi spopadi, zlasti s predstavitvijo revidiranih smernic EU. Solidarnost EU prek humanitarne pomoči in mehanizma Unije na področju civilne zaščite bo še naprej uresničevala zastavljeno. Konstruktivno bomo sodelovali z vsemi partnerji in še naprej podpirali program reform generalnega sekretarja ZN, tudi v pripravah na vrh o prihodnosti septembra 2024.

Ker imamo vodilno vlogo v svetu in oblikujemo standarde, moramo pospešiti **odprto in pravično trgovinsko agendo**, usmerjeno v konkurenčnost, odpornost in trajnostnost. Še naprej si bomo prizadevali za okrepitev sodelovanja in trgovinskih odnosov s partnerji ter spodbujali svetovna prizadevanja za reformo Svetovne trgovinske organizacije. Revidirana trgovinska strategija EU spodbuja odprto, trajnostno in odločno politiko, ki podpira zeleno in digitalno preobrazbo.

Uspešno smo zaključili pogajanja za nove sporazume o prosti trgovini s Čilom, Novo Zelandijo in Kenijo. Prizadevamo si tudi za **sklenitev sporazumov z Avstralijo, Mehiko in Mercosurjem**. Komisija bo še naprej **spodbujala pogajanja z Indijo in Indonezijo ter si prizadevala za sporazuma o digitalni trgovini s Singapurjem in Republiko Korejo**. Tudi odnosi med EU in ZDA so se okrepili po zaslugi našega dela v Svetu za trgovino in tehnologijo. Na podlagi tega je bil letos ustanovljen **Svet za trgovino in tehnologijo med EU in Indijo**. Hkrati smo okrepili svoja orodja za boj proti nepoštenim trgovinskim praksam in si bomo prizadevali, da bo svetovna konkurenca ostala poštena. Komisija je zato začela **protisubvencijsko preiskavo električnih vozil, ki prihajajo iz Kitajske**.

3.5. Spodbujanje evropskega načina življenja

Komisija je v odziv na pandemijo COVID-19 začela postavljati temelje za evropsko zdravstveno unijo. To vključuje okrepljen **okvir za zdravstveno varnost**, vključno z novim **organom za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere**, pa tudi inovativen **evropski načrt za boj proti raku** ter predloge za vzpostavitev **evropskega zdravstvenega podatkovnega prostora** in reformo farmacevtske zakonodaje. EU je sprejela tudi novo **globalno zdravstveno strategijo EU**²⁰, ki naj bi usmerjala njena prizadevanja za okrepitev zdravstvenega varstva po vsem svetu.

Komisija bo še naprej podpirala delo na zakonodajnem in operativnem področju upravljanja migracij. Bistveno je, da so zakonodajalca do konca tega zakonodajnega mandata dokončata **novi pakt o migracijah in azilu**²¹. Hkrati je treba v sodelovanju z našimi ključnimi partnerji

¹⁹ https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en

²⁰ COM(2022) 675.

²¹ COM(2020) 609.

še naprej sprejemati operativne ukrepe za pospešitev skupnega odziva EU na migracijske izzive.

Komisija je sprejela tudi ukrepe za okrepitev štirih stebrov strategije **EU za varnostno unijo**²²: odpravljanje ranljivosti, izboljšanje kibernetске varnosti, spodbujanje sodelovanja na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter podpiranje odpornosti proti hibridnim grožnjam. To vključuje pobude za odstranjevanje terorističnih spletnih vsebin, krepitev pomorske varnosti Unije, tudi v okviru odpornosti kritične infrastrukture, ter zaščito vesoljskih sredstev Unije, kot so sateliti, in odvracanje od sovražnih dejavnosti v vesolju.

Predloga prihodnjega **akta o kibernetски odpornosti in akta o kibernetски solidarnosti** bosta imela ključno vlogo pri krepitvi kibernetске varnosti s povečanjem varnosti dobavne verige in krepitvijo solidarnosti na ravni Unije za boljše odkrivanje kibernetских groženj in incidentov ter pripravo in odzivanje nanje.

Kot je navedeno v šestem poročilu o napredku glede varnostne unije, je potreben tudi dogovor o predlogih, ki bodo **okrepili varnost naših državljanov in državljanek** in se učinkovito borili proti kriminalu, hkrati pa spoštovali naše skupne temeljne vrednote. To vključuje predloge o kibernetски odpornosti, Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja, avtomatizirani izmenjavo podatkov za policijsko sodelovanje (Prüm II), zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih, boju proti trgovini z ljudmi, boju proti spolni zlorabi otrok, povrnitvi in odvzemu sredstev ter opredelitvi kaznivih dejanj in sankcij.

Akcijski načrt za boj proti trgovini s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu, vključno z zavezništvom evropskih pristanišč, je podlaga za učinkovitejša skupna prizadevanja v boju proti organiziranemu kriminalu in nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami. Komisija bo predlagala tudi posodobitev pravnega okvira za **boj proti tihotapljenju migrantov**, da bi zagotovili potrebna pravna in operativna orodja za odzivanje na nov način delovanja tihotapcev. Poleg tega bo Komisija organizirala mednarodno konferenco o boju proti tihotapljenju ljudi, pri čemer bo upoštevala potrebo po mednarodnem sodelovanju in močnem svetovnem zavezništvu na tem področju.

Na področju visokošolskega izobraževanja bo Komisija predlagala načrt za prihodnjo **skupno evropsko diplomu**, ki bo prispevala k uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora. Načrt bodo podpirala priporočila o zagotavljanju kakovosti v visokem šolstvu in o privlačnih poklicnih poteh.

3.6. Nova spodbuda za evropsko demokracijo

V tem mandatu je Komisija posebno pozornost namenila **krepitvi in oživitvi naše evropske demokracije**. **Akcijski načrt za evropsko demokracijo** je naše delo usmerjal k opolnomočenju državljanov in izgradnji odpornejših demokracij po vsej EU s spodbujanjem svobodnih in poštenih volitev, krepitvijo svobode medijev in bojem proti dezinformacijam. **Konferenca o prihodnosti Evrope** je bila najboljši primer participativne demokracije doslej in nam je omogočila, da prisluhnemo stališčem državljanov iz vse EU o prihodnosti naše Unije. **Z novo generacijo državljskih forumov**, ki smo jih leta 2023 preizkusili v primeru treh ključnih pobud²³, še več pa jih prihaja naslednje leto, smo udeležbo državljanov in državljanek

²² COM(2020) 605.

²³ Živilski odpadki, virtualni svetovi in učna mobilnost.

še bolj konkretno vključili v nabor orodij za oblikovanje politik. Poseben poudarek je bil na sodelovanju z mlajšo generacijo, ki ima ključno vlogo pri oblikovanju prihodnosti, saj je bila tretjina udeležencev forumov starih od 16 do 25 let.

Komisija je v skladu z zavezami iz političnih usmeritev predsednice Ursule von der Leyen ukrepala na podlagi **zakonodajnih samoiniciativnih poročil Evropskega parlamenta**.

Predpogoj za demokratično delovanje EU in njenih držav članic sta neodvisno sodstvo in spoštovanje **pravne države**. To pomagata zagotavljati letni cikel pregleda pravne države in režim pogojenosti, ki hkrati ščitita finančne interese EU. Na drugih ključnih področjih za naše demokratične družbe je bil dosežen znaten napredek. Predstavili smo ključne predloge o **preglednosti in pravičnosti volilnega procesa**, da bi **okrepili in zaščitili pravice** različnih skupin v družbi ter zagotovili **svobodo in neodvisnost novinarjev** v EU. Še naprej si prizadevamo za **krepitev naše demokratične odpornosti od znotraj in zaščito pred neprimernimi zunanjimi vplivi**. Zdaj imamo tudi trden pravni okvir za **čezmejno pravosodno sodelovanje**, tudi na področju sodnih postopkov in digitalne komunikacije.

Odprta in vključujoča družba mora vsem družbenim skupinam zagotoviti **enake pravice in zaščito**. Zato je Komisija sprejela namenske strategije o otrokovih pravicah, enakosti spolov, boju proti rasizmu, enakosti Romov, enakosti LGBTIQ, pravicah invalidov in pravicah žrtev. Po desetih letih pogajanj bo **direktiva o zastopanosti žensk v upravnih odborih** podjetja obvezala, da do sredine leta 2026 dosežejo jasne cilje za direktorska mesta. Letos smo sprejeli nova pravila o preglednosti plačil za moške in ženske, s katerimi smo okrepili uporabo načela enakega plačila za enako delo, kar je pomemben korak k enakosti spolov in odpravi plačne vrzeli med spoloma. Z nedavnim pristopom k **Istanbulski konvenciji** Sveta Evrope iz leta 2016 o **preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima** je EU poslala jasno sporočilo, da je odločena preprečevati in obsoditi vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti ter se boriti proti njim.

Da bi imela Komisija ustrezen okvir za volitve v Evropski parlament, si bo prizadevala olajšati dogovor o **statutu in financiranju evropskih političnih strank** ter o **preglednosti ciljanega političnega oglaševanja**. Komisija je skupaj z Evropskim parlamentom začela tudi komunikacijsko kampanjo za povečanje števila mobilnih državljanov EU, ki bodo glasovali na volitvah v Evropski parlament leta 2024.

Uspešna civilna družba ter svobodni in kritični medijski prostor so hrbtenica demokratične družbe, zato je potreben dogovor o **direktivi o strateških tožbah za onemogočanje udeležbe javnosti in aktu o svobodi medijev**.

Prav tako pozivamo sozakonodajalca, naj dosežeta dogovor o predlogu direktive o **boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini**, predlogu direktive o **pravicah žrtev**, **predlaganih standardih za nacionalne organe za enakost** ter predlogu direktive o uvedbi **evropske kartice ugodnosti za invalide**. Naslednje leto bomo sprejeli **priporočilo Komisije o razvoju in krepitvi sistemov za zaščito otrok** v državah članicah ter zagotovili boljšo uporabo obstoječih orodij EU (zakonodaja, ukrepi politike in financiranje).

Ker digitalni informacijski prostor vse bolj vpliva na javno razpravo in politično odločanje, je bistveno nadaljevati delo v **boju proti dezinformacijam**, da bi zagotovili svobodno in pravično izmenjavo mnenj, zlasti pred evropskimi volitvami.

4. Zaključek

V zadnjih štirih letih je **Unija pokazala, da je enotna in odločena, da se bo soočila z izzivi naše generacije v dobro generacij prihodnosti**. Skupaj smo se odločno odzvali v podporo Evropi svobode, blaginje in miru. To delo moramo nadaljevati in postaviti trdne temelje za **krepitev naše Unije in pripravo na prihodnost**.

Ta Komisija si bo do zadnjega dne svojega mandata prizadevala obravnavati naše skupne izzive. Zagotovili bomo močno **podporo Evropskemu parlamentu in Svetu, da bi olajšali dogovore** o preostalih ključnih predlogih, hkrati pa predstavili **omejeno število novih pobud**, ki so še vedno potrebne za **uresničitev naših obljub in pripravo Unije na prihodnost**.

Podroben pregled načrtovanega dela Komisije za leto 2024 je na voljo v prilogah k temu delovnemu programu.